

Облік інноваційних витрат підприємства
Учет инновационных затрат предприятия
Accounting of innovation costs of the enterprise

Науковий керівник – доц. каф. «Обліку, аналізу і аудиту», канд. екон. наук

Башинська І.О., Башинская И. А., Bashynska I.

Студент – Савіних І. О., Савиных И.А., Savinykh I.

Розглянуто особливості обліку інноваційних витрат підприємства", їх зв'язок з підприємницькою діяльністю. Описано основні рахунки та форми, які використовуються в обліку.

Ключові слова: інновації; інноваційна діяльність; витрати інноваційної діяльності

Considered features of the accounting of innovative costs of the enterprise, their connection with entrepreneurial activity is considered. The main accounts and forms used in the account are described.

Keywords: innovation; innovation activity; costs of innovation activity

Рассмотрены особенности учета инновационных затрат предприятия, их связь с предпринимательской деятельностью. Описаны основные счета и формы, которые используются в учете.

Ключевые слова: инновации; инновационная деятельность; расходы инновационной деятельности.

Варто відзначити, що у вітчизняній науковій думці не існує єдиного підходу до визначення поняття «інноваційна діяльність». Інноваційна діяльність підприємств і наукових установ охоплює три взаємозумовлені процеси: обґрунтування ідеї, створення інноваційного продукту, впровадження новачі у виробництво [1-6].

Інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на створення і впровадження нових технічних засобів виробництва, технологій та видів продукції, які б задовольнили запити споживачів. Напрямами інноваційної діяльності є:

– проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції;

– розроблення, освоєння, випуск і поширення принципово нових видів техніки і технологій;

– розроблення й упровадження нових ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального та екологічного становища;

– технічне переозброєння, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств, що здійснюються вперше як промислове освоєння виробництва нової продукції або впровадження нової технології [1; 7]. Регулювання обліку інноваційних доходів і витрат здійснюється на основі П(С)БО 7 «Основні засоби», 8 «Нематеріальні активи», 15 «Дохід», 16 «Витрати», Типового положення з планування, обліку й калькулювання собівартості науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт.

Порядок формування, використання й відображення в обліку витрат на інноваційну діяльність, відповідно до вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, потребує вдосконалення розкриття у вітчизняній законодавчій базі [8; 9]:

– порядку формування витрат на розроблення інноваційного продукту (продукції) за статтями калькуляції;

– порядку віднесення витрат на розроблення інноваційного продукту (продукції) або на здійснення наукових досліджень і розробок у складі собівартості продукції, або витрат періоду у складі нематеріальних активів.

Інновації на рахунках бухгалтерського обліку відображають за таким напрямом. У разі придбання (створення) необоротних активів в обліку понесені витрати включають до складу капітальних інвестицій і на їх суму збільшують первісну вартість необоротних активів. Схема обліку витрат на інновації капітального характеру.

Субрахунок 151 «Капітальне будівництво» включає:

– будівництво нових об'єктів;
– поліпшення основних засобів через реконструкцію, модернізацію, добудування (дообладнання та модифікація).

Субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» включає:

– виготовлення та придбання нового високотехнологічного обладнання.

Субрахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» включає:

– придбання та впровадження авторських прав та об'єктів інтелектуальної власності;
– придбання прав користування природними ресурсами;
– придбання незавершених нематеріальних активів.

Субрахунок 155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів» передбачає:

- придбання (вирощування) високопродуктивних порід тварин;
- придбання (вирощування) високоврожайних сортів культур тощо.

В Україні на даний час підлягають регулюванню тільки ті витрати на НДДКР, результатом яких є створення нематеріального активу, або які відносяться до витрат періоду. Використання рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів» та визначення способу списання інноваційних витрат на собівартість продукції вітчизняні підприємства здійснюють відповідно до власної облікової політики. Для того, щоб бухгалтерський облік інноваційної діяльності міг відповідати зазначеній раніше меті, кожному суб'єкту господарювання слід розробити відповідну облікову політику з зазначенням необхідних субрахунків. Результатом таких дій буде створення інформаційної бази для управління та статистичного обліку. В даний час розроблені форми статистичної звітності, але відсутня достовірна інформаційна база для визначення відповідних показників.

Отже, інноваційна діяльність – діяльність, яка спрямована на здійснення наукових досліджень та розробок, використання і комерціалізацію їх результатів, випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг або досягнення соціального ефекту. Доцільно віднести інноваційну діяльність до складу операційної діяльності. Кожному суб'єкту господарювання необхідно розробити відповідну облікову політику стосовно обліку інноваційної діяльності. У подальшому дослідженні необхідно приділити увагу розробці Методичних рекомендацій з відображення на рахунках бухгалтерського обліку та в облікових регістрах витрат, доходів і фінансових результатів інноваційної діяльності, які стануть основою для визначення облікової політики підприємства.

Список використаних джерел:

1. Башинська І.О. Ефективне управління проектами підприємства / І.О. Башинська, Н.Г. Новак // Інфраструктура ринку: електронний науково-практичний журнал. – 2017. – № 6. – С. 75-78
2. Волощук Л.О. Аналітичні інструменти управління інноваційним розвитком промислового підприємства : [моногр.] / Л.О. Волощук, В.В. Кірсанова, С.В. Філіппова. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014. – 180 с.

3. Філіппова С.В. Інноваційна трансформація промислового сектору економіки України та механізми її регулювання: монографія / С.В. Філіппова, Л.О. Волощук, Г.А. Смоквіна., С.О. Черкасова., Н.М. Сімакова. - Одеса, Вид-во «ВМВ», 2009. - 180 с.

4. Кучеренко К.А. Економічне оцінювання інноваційної активності вітчизняних підприємств / Кучеренко К.А., Новак Н.Г. // ІХ Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України». – С. 115-116

5. Філіппова С.В. Інноваційний контролінг в діяльності промислових підприємств : навчальний посібник / С.В. Філіппова, М.А. Юдін, О.В. Мелих, Н.М. Селіванова. – Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2016. – 134 с.

6. Maslennikov Yevhen. Identifying areas and components of the management decisions for small industrial enterprises the second and third group of simplified tax system / Yevhen Maslennikov, Oleksandr Balan, Natalya Selivanova // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2017. – № 3. – С. 257-266. – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2017_3_257_266.pdf.

7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України, Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>

8. Селіванова Н.М., Башинська І.О., Грабовенко О.А. Облік та оподаткування фінансового результату підприємства в умовах зміни податкового законодавства / Економіка. Фінанси. Право. – Київ, 2017. – №11/3, С. 45-53

9. Ковтуненко Ю.В. Аналіз структури витрат промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко, А.В. Крисенко, О.В. Амурова // Праці Одеського політехнічного університету. – 2014. – №. 2. – С. 202–207.